

Κρήτη

Έσπασε όλα τα ρεκόρ η αμμοθύελλα στην Κρήτη - «Σκονισμένη» Μεγάλη Εβδομάδα

Η Κρήτη είναι συνηθισμένη από τα βάθη των αιώνων στις επισκέψεις της αφρικανικής σκόνης, δηλαδή της Σαχάρας... “αυτοπροσώπως”, που “μετακομίζει” στην περιοχή μας με τη βοήθεια των νοτιάδων.

Όμως αυτό που ζήσαμε προχθές Πέμπτη, χωρίς καμιά υπερβολή, ήταν το χειρότερο περιστατικό τουλάχιστον από τότε που τηρούνται στοιχεία.

Η σκόνη, όπως καταγράφηκε από το Τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου Κρήτης, έφτασε τα 4.700μg/m³ (μικρογραμμάρια ανά κυβικό μέτρο), σπάζοντας τα ρεκόρ, όπως μας εξήγησε η διευθύντρια του Εργαστηρίου Περιβαλλοντικών Χημικών Διεργασιών του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Μαρία Κανακίδου. Για να αντιληφθεί κανείς την ένταση του φαινομένου, είναι χαρακτηριστικό ότι το όριο που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μόλις 50 μg/m³. Την ίδια στιγμή, οι ριπές των ανέμων θύμιζαν χωρίς υπερβολή τυφώνα, καθώς στο σταθμό του Πανεπιστημίου στο Φινοκαλιά Λασιθίου έφτασαν μέχρι τα 148,1 χιλιόμετρα ανά ώρα!

Δεν ήταν όμως μόνο αυτό το ρεκόρ που έκανε τη διαφορά, αλλά και το είδος της σκόνης που ήταν ιδιαίτερο σε σχέση με το σύνθετες. Όπως μας εξήγησε ο ερευνητής του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Μιχάλης Δρετάκης, αντί για τη συνηθισμένη “εισαγωγή” σκόνης της Σαχάρας από την Αλγερία ή τη δυτική Λιβύη, αυτή τη φορά προέλευση ήταν η νότια Κυρηναϊκή και πιο συγκεκριμένα η περιοχή Κούρφα στα νοτιοανατολικά της Λιβύης, η οποία είναι η πιο αμμώδης κόκκινη έρημος στη Σαχάρα. Για το λόγο αυτό οι “πινελιές” στον “καμβά” που έστησε η φύση πάνω από την Κρήτη ήταν τόσο έντονες πορτοκαλί.

Ενδιαφέρον έχει η εξήγηση του κ. Δρετάκη για το γεγονός ότι από το απόγευμα και μετά, όσο προχωρούσε η ώρα, το

φαινόμενο γινόταν ολοένα και πιο έντονο... χρωματικά, σε βαθμό που η ορατότητα έγινε σχεδόν μηδενική μέσα από το πορτοκαλί “φίλτρο”. Ο λόγος ήταν τα καθοδικά ρεύματα, σύμφωνα με το γνωστό επιστήμονα.

Δηλαδή άλλαξε η κυκλοφορία των αέριων μαζών πάνω από την περιοχή μας, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα οι νότιοι άνεμοι να “κοντράρουν” με τις βόρειες αέριες μάζες, που ανάγκασαν τη σκόνη, αντί να ακολουθήσει βόρεια πορεία, να επιστρέψει πίσω. Ήταν εκείνο το “πορτοκαλί” διάστημα που η σκόνη άρχισε να πέφτει μαζικά στο έδαφος, με τα αποτελέσματα που διαπιστώσαμε όλοι με έκπληξη, αν όχι σοκ, με το πρώτο φως του ήλιου χθες το πρωί.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αντίστοιχα μεγάλα φαινόμενα αφρικανικής σκόνης, που φυσικά δεν έφτασαν την ένταση εκείνου της Πέμπτης, είχαμε το Φεβρουάριο του 2006, με το τότε ρεκόρ 3.000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ στο Ηράκλειο, πέρυσι στα Χανιά με 2.000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ και το 2005 στο Ηράκλειο με 2.000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Υπάρχει και μια ακόμα διάσταση που έχει ενδιαφέρον, αυτή που δίνει την άλλη όψη του φαινομένου. Ότι δηλαδή η σκόνη από τη Σαχάρα αποτελεί λίπασμα για τη γη, αλλά και για το φυτοπλαγκτόν του βυθού, εμπλουτίζοντάς το με πολύτιμα στοιχεία και κυρίως σίδηρο.

Όπως μας εξήγησε ο κ. Δρετάκης, καθώς στην έρημο δε φυτρώνει τίποτα, τα ιχνοστοιχεία παραμένουν αναλλοίωτα σαν να προέρχονται από αγρανάπαυση χιλιάδων χρόνων. Και με την άμμο φτάνουν ως τη δική μας γη.

Επιστρέφει η Σαχάρα την Κυριακή

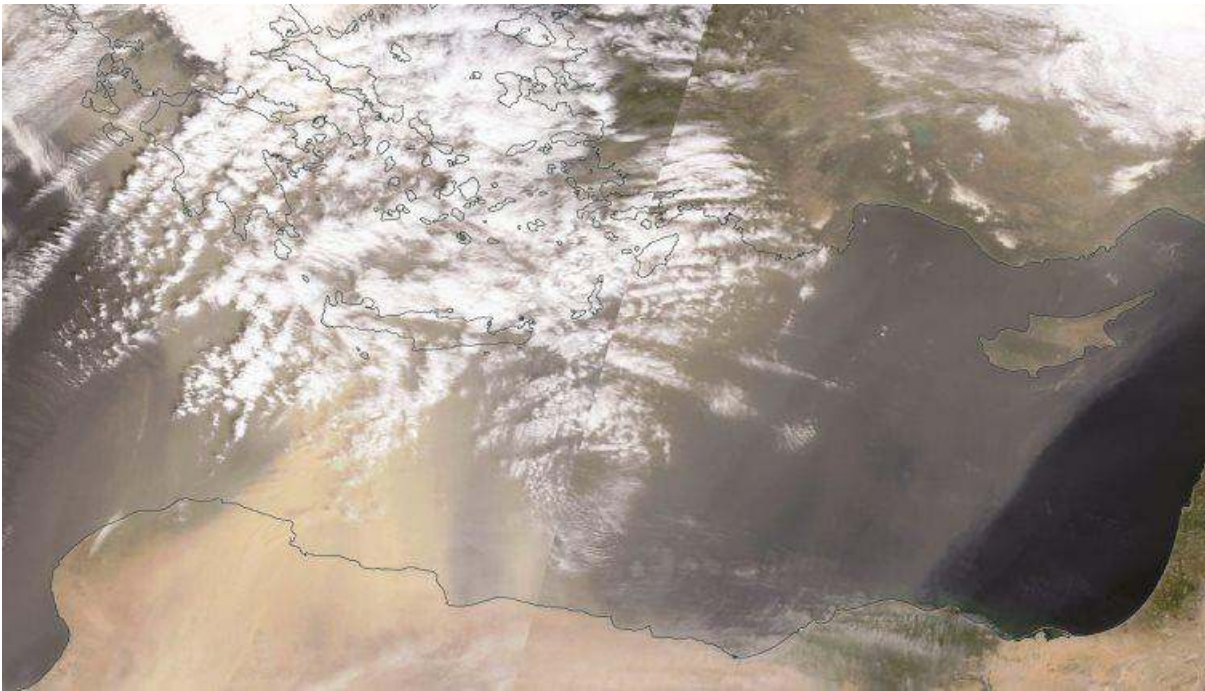
Η δοκιμασία των αντοχών μας με την αφρικανική σκόνη δεν έχει τελειώσει ακόμα, καθώς φαίνεται ότι έχει πολλά επεισόδια μπροστά. Αρχικά αύριο Κυριακή, σύμφωνα με το γνωστό μετεωρολόγο κ. Θεόδωρο Κολυδά, ο οποίος σημειώνει ότι οι νοτιάδες θα φέρουν και πάλι Σαχάρα, ενώ δεν αποκλείονται και οι λασποβροχές.

Το φαινόμενο, όπως σημειώνει ο κ. Κολυδάς, θα διαρκέσει μία ημέρα.

Σύμφωνα με τον ίδιο, αντίστοιχα φαινόμενα είναι συνηθισμένα για την περιοχή μας λόγω του συνδυασμού των > ημιοσφαιρικών συστημάτων που επικρατούν την εποχή αυτή σε Μαρόκο, Αλγερία, Τυνησία και Λιβύη, καθώς και στη Μεσόγειο. Μάλιστα, κατά μέσο όρο παρατηρούνται πέντε με έξι εμφανίσεις της σκόνης με χρονική διάρκεια συνήθως μία με δύο ημέρες, ενώ σε λίγες περιπτώσεις έχει καταγραφεί διάρκεια έως και τέσσερις ημέρες.

Από την πλευρά του, ο κ. Μιχάλης Δρετάκης ανέφερε στη “Νέα Κρήτη” ότι προγνωστικά μοντέλα δείχνουν πως ίσως όλη η Μεγάλη Εβδομάδα θα είναι “σκονισμένη” με αντίστοιχα φαινόμενα, την ένταση και τη μορφή των οποίων είναι δύσκολο να εκτιμήσει κανείς από τώρα.

Η αμμοθύελλα της Πέμπτης, όπως καταγράφηκε από το δορυφόρο “TerraMODIS” της Αμερικανικής Διαστημικής Υπηρεσίας της NASA. Η Κρήτη εμφανίζεται καλυμμένη πλήρως από τη σκόνη.

Προγνωστικοί χάρτες του αριθμητικού μοντέλου του Εθνικού Αστεροσκοπείου/meteo.gr, που δείχνουν το ατμοσφαιρικό οπτικό βάθος της σκόνης (αριστερά) και τη συγκέντρωση της σκόνης κοντά στο έδαφος σε μικρογραμμάρια ανά κυβικό μέτρο (δεξιά) το μεσημέρι της Πέμπτης 22 Μαρτίου. Το έντονο καφέ χρώμα αντιστοιχεί σε τιμές οπτικού βάθους μεγαλύτερες του 5, γεγονός που εξηγεί την πολύ μεγάλη μείωση της ορατότητας και της εισερχόμενης ηλιακής ακτινοβολίας (το ατμοσφαιρικό οπτικό βάθος αποτελεί μέγεθος για την εκτίμηση της εξασθένησης της ακτινοβολίας εξαιτίας της απορρόφησης και της σκέδασής της από αιωρούμενα σωματίδια).

